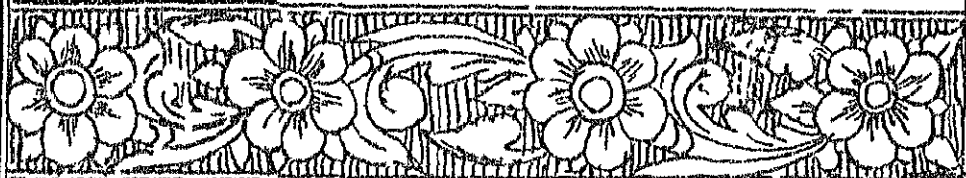

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلام مسرقا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خداوند بر ما خط امان دهد
 و شمار را در هم انعام فرماید
 و پیوسته در هم پیوسته باشد
 با این همه و در هر وقت
 که در آن نامه در راه باشد
 پس آنکه این جواب در شاه وقت
 جواب پیوسته نامه میسر از سال
 زانو کارگر اسمی شاد گشتند
 که صحبت هست باقی یار باقی
 که مستیدار می غنیمت مستایل

مرل

چو او کم هست بسیار آرمودم
 سر خود را به دیوار آرمودم
 ترا ای آه صد بار آرمودم
 جفا کار می جفا کار آرمودم
 کفنی پا بر سر خار آرمودم
 سر تیغ و زنا را آرمودم

بچشم من ما شد خط تو امان بود
 پند از نام رسد را و دم من رسد
 چو دیدم نامه را بر سر رنماؤ
 سبزه ایستد در آنجا که دهان است
 خداوند منم بهر دلی شوق و نوا
 شکرین بر وادشس چشم بگوید
 بد است دراک و تحقیق است احوال
 زیاده خلق سامی شاد گشتند
 طوالت چند در گفتار باقی
 رستم کن بکب نغزل زنگین و قابل
 ع

مزاج شوخ عیب را از مودم
 بزدان بچسته شد سودای خام
 نه کردی در دلش تاثیر گاه
 وقت دارم و فادار از مودها
 کون از سر دهم را بهش کس بیای
 نهان دارند با هم رشته ربط

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِشَايِئِهِ

سید محبوب علی شریف قمری خان سیال قوہ بن الیو ایران فیض الہی

تفضل گستر شفقت پناہ
بہ ملت قبلہ ارباب ایمان
گرامی منصب عالی جنابا
کرم فرماتے ہیں حضرت سلامت
پس از تسلیم و شرح شوق طالب
کہ کردی یاد و دور افتادہ خویش
گرامی نام نہ ار سال کردی
از ان فرمان والا شان چکیوم
خطش چون لفظ سبیل سجد است
نقاشش لالہ را داغِ حبر بود
پہ آن خط با خط دیگر ملحق

تقدیر پرور اخور شید جا
بخدمت بالیوز شاه ایران
فضیلت مظهر دولت بایا
شفقت ادا م شوکت زاو حشمت
بخدمت می کنم عرض مطالب
پی و بگوئی دل داد و خویش
ر شرح حال خود خوشحال گردی
وزان شرط اس نور افشان چگونیم
بیش غیرت صبح بهار است
سوادش سرمه عین بصیرت
از آن نامه شد این نامه مشتق

سخن فہمی سخن فہمی سخن فہمی	ترا بروقت گفت آرم دوم
لبت گفت مکرر بے سخن بہت	دوم پاسخ بہ تکرار آرم دوم

کنون حاجت بہ بیان نیت باقی
ترا در عہد و اقرار آرم دوم

بہمیت تا کلام محمد تابان	سزد بر تارک گردون گردان
بہ فیض منسل روز افزون شہای	فزونست باد ناز کجکلام

ولہ

ای امیر الممالک ایران تو	پدرت پد وزیر عالیشان
بہ شرف پایہ تو بہ گردون	عالم مترل تو بر کیوان
بہند و تو بہر بہت زحل	تو سفیر شہی بہند وستان
مخزن فیض و معدن اکرام	منظر فضل و مصدر احسان
ہمقران تو نیست در عالم	ہمسرت نیت در ہمہ گہبان
سرو بلخ سری سرت گرم	سروری راست از تو صد سال
طیب گلزار حسن اخلاقی	کہ بآن رشک برودہ عنبر و بان
بسخن بے سخن سخن بے فہمی	زان کنی محسنہ در سخن سخبان
از لب و لہجہ تو گاہ کلام تو	مے ترا و فصاحت سخبان
حیدر آباد از تو خرم شد	تا تو گشتی نظام را مہمان

هست ہر امر انتظام پذیر
 بر سرش باد چتر سایہ تو
 ناخوش از من شدہ است اکبر خباک
 نہ زرم دادنے حاجم کرد
 حکم سرخند داد عبدالحق
 چون تو ہستی مرا چہ بیم کن
 حاصل سرم باگوا ہی احمد
 کہ چو او کس نہ گشتہ نامرمان
 خوش چو تقدیر دوست ہر تدبیر
 پایہ اش باد و سپر پایہ تو
 بی سبب می کنند بہ کار نگ
 ناحق از خود سہمی خواہم کرد
 ہیچ پروا نہ کنی مطلق
 در ہمہ حال لطف و فضل تو پس
 نہ کمی کردہ ام بوقت مدد
 لالہ سان داغ بردل ست جهان

گردش آسمان بکام تو باد
 دل عالم نگین نام تو باد

دامنہ خنک چرخ کج رفتار
 عرصہ و بہر را مسح کن
 لایقی ہم عماد سلطنتی
 تا نظام است کار و بار نظام
 دولت و بخت چون شکار تو شد
 میت در دل و گر ہو سس قہ
 زیر ران تو باد و رام تو باد
 تیغ شہر در نیام تو باد
 لایق شہساز حکم عام تو باد
 ہمہ در حکم انتظام تو باد
 مرغ فتح و ظفر بکام تو باد
 باقی از جان و دل غلام تو باد

عرضی منظومہ کہ از اورنگ آباد و بخت لائق صلیحان دہلی

یسا کہ ہمیشہ تاکہ جو دوزخ و جہنم
 باد این کجکلاه صاحب تاج
 بر سر تخت و هر جلوه کنان

عرضی منظومہ در غزل میار کبادی در
 بر وقت سفر نیگری
 سفر نیگری خوب مبارک باشد
 گرمی و سردی مرغوب مبارک باشد
 همه خاصان محل خورم و خوش میباش
 خیر محبوب به محبوب مبارک باشد
 یوسف با که بفاروق علی مشهور است
 تندرست است به یعقوب مبارک باشد
 تارے آید از آنجا و از اینجا مکتوب
 میر و دنامه و مکتوب مبارک باشد
 هر کسی طالب خیر است و دعا میخواند
 انتظام است همه خوب مبارک باشد
 بهی درینماه فقط دخت رشیدالدولہ
 به امیری شد و غسوب مبارک باشد

باقی زار که مجبور است این با
 میگزارد بجز اسلوب مبارک باشد

عرضی منظوم تجرید لایق علیخان بہادر مختار الملک عہد سلطنتہ بر وقت سفر نیگری
 بعد تسلیم و کورنش بسیار
 می کند عرض حال باقی زار
 کہ در نیج کتنام خیریت است
 نوک خاری به پامی کس شکست
 ہست از فضل آن وزیر الملک
 ہر زمان شادمان مشیر الملک
 روز و شب کار و بار سے ساز و
 ہمہ از غور کار سے ساز و

بہ دوری خود انداختم خویش را
 بھر جا کہ باشم غلام تو ام
 بہ کام و دھان عقیدت دھام
 خدا بہست آگاہ رنج و لہم
 رضا جوئی شاہ کن ہر زمان
 نہ فخرم ز خدماتِ مختار بہست
 کہیم من کہ باشم خمیل او
 کہیم من کہ پسند و ہدایت کنم
 ز با ہم شد از ہر کہ گویم خوشگفت
 ہدایت سلاست بہار داکہیں
 از قریب حضور می خدے کنم
 بیاد و قدومت بھرے کنم
 ز شکران نعمت شکرے کنم
 تو شمر کہ ز نور و مکیے کنم
 ہمین عرض کروم دگرے کنم
 نہ نازشیں بہ سہلیم نہ ترش کنم
 عبث از حماقت فکرے کنم
 خطامی نمایم اگرے کنم
 کہن حسناہ در آہ بہرے کنم
 بہ آسودہ حالہ سفرے کنم

بغیر از عایت چہ باقیست گاہ

و لے شکوہ یا از اثرے کنم

مکتوب منطوم بنام مولوی عباس المتخلص بہ رفعت در رسید کتاب شاہگان

حضرت عباس مولانا سہین
 امیر گرامے قدر رفعت منزلت
 چہنچہن دوری ز خلق و لغیر
 نامہ نمودن فرستادی مرا
 در دولت زین پیش بادا جاسہ من
 و مہمعالے جاہ عالی مرتبت
 و پیرہ سپیداری مرا از دل فریب
 ہدیہ سیمون فرستادی مرا

عماد السلطنت روانہ شدہ بہ اہلکار بر خاستہ خاطر می

از بہادر مدوح

ہنگام بر ہی مزاج اقدس

زاہل وطن ابحذر سے کنم
یکنون قصہ رنج سر سے کنم
دل خود ازان بے خطر سے کنم
از ان خویش را بے خبر سے کنم
سراسیمہ خاطر بسر سے کنم
از خواب پریشان سحر سے کنم
بطر و گرگون نظر سے کنم
نہ من حرص و نہ زہ سے کنم
نہ از بھر خویش و پیر سے کنم
بھر رہ گزار سے گز سے کنم
دعا ہ از بھر تو در سے کنم
ز خیر زیارت سپر سے کنم
ہمہ را روان از نگر سے کنم
تلی سوزِ حب سے کنم
بس آب صفایش کد سے کنم

یہ تفسیرِ خاطر سفر سے کنم
سبکدوش از فرمن شادی شوم
خطر ہارت در حیدر آباد پیش
خبر ہا شنیدم کہ وحشت فرست
سرد کار دارم بے
شبم گر خیال وطن سے شود
تماشا چہ سازم کہ احوال دہر
بجہ دولت شد کہ باد آووم
مرا فکرا انجام کار جهان ست
گزیرم چو نامہ نظر ناگزیر
پس سے بنارس کنون رفسم
چنین تیر باران آفات را
من از نانہ گافون آن طرف میرم
از این جرات وحشت آگین بدان
و گرنہ مکر نہ گنگا چہ کار

بود و این هم تنها همه را رگسرو
 بهشت آمده از راه بعبد آمدش
 که بگلشت و کن سرو و خا مان
 عید عام ست کرا این عید مسلمان
 راه آهن همه ز رشده که زرافشان
 جمع گردید حساسی که زرافشان
 بهر دیا جالس به ره با ایشان

تنگر نیه که با حس سرو و سلامت بر سجد
 با قی زار و عسا گوسی و تنا خوان

شمست نامه قشربین آوری
 چون به در اسر گور ز آرد
 از در اسر بعد ملاقات گور ز نخل
 شنه مار رفت و منطفه آمد
 با مردح شنه آمد و شمشیر
 شنه مار رفت و منطفه آمد
 زان که دور رسیده چو چاکر آمد
 بازماسد سکن در آمد
 که به اور فست و چو نوکر آمد
 ز غمت خشک سد و ر آمد
 خندم از رحمت و اور آمد
 و هر را زینیت و زیور آمد
 اندرین کار مقصد بر آمد
 گو که بر وعده بر ابر آمد
 سیر و پام نمود و اقبال
 که به اقبال سیکه بده اوست
 خشک و بر سیر جهان ساحت که هر
 سیر این مژده شده بر ما و رحمت
 کلک را رونق و آتین کرد بدو
 باقی زای که بر رخصت بود
 خدمت شنه نمود از تقصیر

ارمناس شاہگان بفرستہ	یا کہ گنج شاہگان بفرستہ
بعد عرض اشتیاق و انکسار	سے نویم با تو حال تو کا
شاہ نو دیوان ست نو بیاست نو	اندین بازار نو کالاست نو
یلاکے و ابابا داین نظم	ملک و مالش را نوے بادام
چون شراب کہنہ باقی باقیست	ورنہ ہر جا نو جوانی ساقیست
شکر یزدان را کہ خوش کام و خوشم	عنہم نمیدارم ز حال کیف و کم
داد حق سرزندہ فرزندہ مرا	خلق شدہ لب بند و لب بند مرا
مژدہ باران را کہ و خون میکشم	زین خوشی سامان عشرت میکشم

فصل ایزد بہت ساقی در جہان

آرزویم نیست باقی در جہان

از نیلگیری

تہنیت تشریف آوری

بہمن زار جان بار و گر جان آہ	نہ جگر حضرت محبوب علیخان آہ
باز در شہر بہ وسط میر و مصنان آہ	برجیہفت پی سیر سوی نیل گری
بترو تازگے موسم باران آہ	شاہد مان گرم عنان رفتہ چو در تابستان
بیہد احمد بی غم و خندان آہ	رفت از ملک بصدہ خرمی و خورستان
باز در بام محل ماہ فروزان آہ	باز در برج محل مہر درخشان تابیدہ
ماکہ در ماہ و کرم ماہ و سالان آہ	ماکہ در محرم و شہرہ اجماع اک سید

ملک را بازیت وزین بسکه آئین بسته اند
شد زمین بر آسمان و اخترانش طعنه زن
کشتان آسا بهر جانب چراغان کرده اند
بر سر پر شمع شد پروانه پروین و پرین
سال تاربخش چو باقی خواست ازل عقل گفت
لارڈ و سرن آیدہ سیکو سیر اندر کن
۱۳۴۰

امروز که تاریخ بیت و دوم شهر جمادی الاول ۱۳۴۰ هجری بنوئی است
جشن جو سبلی یعنی آغاز سال پنجاہم حکم رانی ملکہ انگلڈ و قیصرہ ہند
ملکہ مہربان نوشتاہ زمان منجہ دوران قیدافہ عصر روداہ ہوسر
روشنک مہر جامے ہرادر نواز نواز شہر نازناکتا یون منزلت از یون
ولجبت و رنگ ہنگ فرکیس فرنگ معدت آئین حسنہ
و کیٹوریہ کوئین بہ تمامے امصار روس زمین بطر بہین و نکلت
گزین معین گردیدہ و بحب ہدایت لارڈ وفرن نواب گورنر جنرل ہما
و سیراے ہند در شہر و بلاد بخت خوشنودی خلایق و عباد بطور
عید سید بلکہ بر ترازا عیاد این روز جهان افروز باعث تہنیت
و نشاط و واسطہ سرور انبساط و صلح انجامیدہ لہذا احسہ روز من
غیر و دکن مشہور خانہ دان آصفیہ چراغ نقش بند یہ میر محبوب علی خان
سب در نظام الملک آصف جہاں خلد اللہ ملکہ و سلطنتہ برائے تہذیب و تمدن

شکر شد که وقت تقدیم
بهر پادشاه از سر آمد

قطعات تاریخ

حضرت محبوب شده از بهر تبدیل هوا   آمده در خانه محبوب یار صفا
دل پسند حاصل گشته این مکان پسند   جان فزای عام گشته این نضای جان قرا
کوهِ سیف آباد شد از روستایی چون کوه ملوک   دشت سیف آباد شد چون دشت امین پریا
شد فزون از مقدم او آب تالاب سین   حسن او بر تربت حرم بشد آب هوا
~~سازمانی شایان گشته در مادر حبیب~~   ~~صبر حریص از دلم نایب شد برای رینا~~
سازمانی شایان گشته در مادر حبیب   میمان و سینه بان باد سلامت دیا

سال تاریخ ورود فرخنده باقی گفت

گشته سیف آباد آباد از شهر محبوب

تاریخ تشریف آوری لارڈ ڈفرن در حیدر آباد

ویران شد و الاشرار علی   جلوه نما شد میان حیدر آباد کن
با هزاران فرو سامان تا به پیش نشین   رفت از مجسمه پیرانی او شاد کن
شاد و خوشندان گشته از دیدار پیش انوارم   حضرت محبوب با مثل گل زمین
نظام ملک است چاه است ممتی   نیز اقبال شد با شجر دولت شستن

می چید سحران سورا بخوش آیین دند
 حبش بان یک و صد ای دین زد
 ایچین بن رود س رود سفید
 مختلط با هم کے مسرگزند
 دستہ دستہ فوج با هم یکدگر
 شام را پیوند کرده با هم
 شک با کافور در آ میختند
 رنگ یک جہتی بعالم ریختند
 این بار اول است کہ با فوج شاہی فوج کنتاچنت در قواعد و صف ارائی
 متفق شدہ عرض کہ سربار حلقہ در قواعد کہ زود بہ حضور سلطان دادند
 و قدم مراجعت بہ سمت سرمان خانہ ہائے خود ہر کناوند بہان روز خبت
 چار ساعت شام در تہنیت محل چہانسیبانی در بار این تہنیت ارژانی
 یافت کاوری زندینٹ بہادری مع چاہ افسران پوپین و بعضی میہر ہامی
 انار بجن حبیبہ افروز و بار شدہ و خیرہ عادیہ باند و عقد و حب ارکان
 حیان خائفے و مخصوص سہراران دیوانی چہ سہر بادشہ ہائی ملک
 بر صندلی یعنی کرسی ہا کہ نام ہر یک را نشان زدہ بودند ہاگزیدہ سحر و
 و این حاصل ساختہ چہرہ مہابات افرخندہ اولاً خربطہ گورنر سہرل ہما
 با مضمون تہنیت مقرون و ترغیب ترتیب این جن مسرت شہون بود شہی دولت
 بر خواند و ثانیاً رزیدانت صاحب بہادر مشرودہ عطای خطاب کے سی ای
 آئے کہ بہ نام نامی لایق علیخان بہادر مختار الملک عہد السلطنتہ از پیش ملک
 میرحمت شدہ دست بہ سامع جاہ و جلال رساند عہد السلطنتہ بعد برخواست

اتحاد تدبیر و طریق کجاستی و دود و دهمسیم لازم و اہم افتاد کہ در بلدہ
 مینوسواد حیدر آباد فرخندہ بنیاد ہم این جشن را بیش از بیش حسن آئینہ
 و برسم و آئین انگلش اکند و منازل علیا را آئین بستہ بروشنی چراغان
 غیبت وہ روشنان و آسمان نمایند و ظهور سرور سلامتی آن و شک
 جهان و فرانک زمان فرمایند اول ہمگی سپاہ نظامی شاہ مع سرتیان
 آگاہ از سرباز خانہ خود در سکندر آباد میدان قواعد گاہ فہم
 شدند و از ان سو فوج سو پجران انگیزی از تزل گیری و الوال
 مع افسران و جنرل و توپہاے افیال و مال با فوج اقبال پر
 جلال سلطانی مخطوط شدہ صف آرا گشت جمعیہ پیادہ و سوارہ کہ تپ
 ووازہ ہزار در شہارہ بودند و دوبار شلیک کردند یک عدد و چند تیر
 از توپخانہ ہم بہ انظار تنہیت سرزدند و بیرق با بہ تعلیم خوابانند
 ہو بر کشیدند حضرت سلطان
 و عہد السلطنت و تہامی ارکان ریاست
 در آن میدان پر فحمت با حضرت بہ شوق تماشا در رسیدند ہنگامہ بود حیرت
 خیز و تماشای بود بہ ہنوب و شوکت مسرت انگیز کہ تا نظر کار مینمود
 و نگاہ میرسید از پر تو آفتاب جان تاب لمحہ سیف مسلل افسران و شہا
 سنان تفنگ سربازان ہزاران و خیمہ رخشان و برق تابان بر عرصہ
 زمین می درخشید و از شور و شلیک و غوغا و غرش رعد و گشتن گریبان

مال دنیا را از آفتاب و از فضل خدا
کرد و عیال و حکومت و ملک و منصب را
که به دست او بپای تابان جهانمان گشته
رجح شایسته اجتناب گردان و فتنه و صفت
او را زانکه از او در هر حال
برورشش کرده است و به پادشاهان
رذوقی نه ازین و در اینست آنکه دیگر
نهادند و سبک آموختن از دین و عیش
ابر و چراغ نقشند و رافزون گشته فروغ
زین بخت زین جوانان پس طرب زیر اینها

چشمین مین مال بخشایم پر و کثرت

زور قسم تاریخ باقی سرایان

تاریخ ره نلق بخشی حضور پر نور

در لال باغ بشیرالدوله

مهاور آید راه دور و فراری و دور

پژاغانی

از آفتاب و ماه و سرحد و دیوان

در عالم فتنه آسمان جاه بجاست

مرباعی

محبوب عیالان شده اسکندرشان

گشته همان بلال باغ و دیوان

باقی تاریخ این سرورانی گفت

محبوب به بلال باغ گشته همان

فطرت و رباعیات تاریخ سرورانی خطاب از ملکه معظمه و استقلالی یوانی باستانها

و دادن پانصدان معمولی به صاحبان و الا نشان نظر پیران این خطاب بخت
 حضرت جهان تاب گزرنامیده سر بلند ی بافت بی تنیت مجلس است
 نشستند و کردند و برخاستند همان شام در تمامی شهر از بارگاه سلطنت
 و شاه راه چار منار و چار کمان بهر منازل و ایوان ساز و سامان روشنی نمایان
 و چراغان شایان آتشیان بود که بر منیاسی آن شب منور و مستغنی روز
 روشن حضرت با سینود علی الخصوص در اطاق رزیدنی محفل بال بود و در باغ
 تمام تکلف و تخیل کمال هجوم تماشا نمایان تماشا داشت جوق جوق انگلیزان
 و گروه گروه اعیان و ارکان چه هند و چه سلمان هر غریب و امیر و سفیر
 کبیر و همه ادانی و اقامی درجه بدرجه در نشین گاه باجه اگانه آواز دانه گاه
 آتشیان می آراستند و گاهی در آن باغ و گلشن و فرحت افزا که غیرت
 کلزار ابراهیم بود به تماشای چراغان و آتش بازی ایوان باراد و گردش
 و تفریح میر غاسندنگ تک طائفه رقاصان و نقالان نقشه پردازی
 می افتاد و جای بازی کاپی و نوبت نوازان ساز و طبل خوش نودی و شاد گاه
 می خوانستند و بخواست و دوازده ساعت شب حضور پذیرد و عمارت سلطنت
 بهم جلوه افروز شده تماشای سرسری نموده رونق بر رونق افروز و در تمام
 قطعه تاریخ این جشن بهین چهارصد پرچه کاغذ رنگین با جاز است حضور پذیرد
 طبع کنایه بود و تقسیم نمود و هو هلا

کن او اشکر او که از لطاف
 باشکوه از تو گشته دیوانی
 بعد فخر و کرامت سر سال
 از سر نو بکن صلاح بهام
 هر چه و صحت کنیم می نشین
 در دو مصراع از در قم باقی
 داد بجز تو و او یکسانی
 بانسروغ از تو شمس الامانی
 سر بجز دست بی سرو پائی
 که داد المصام و انائی
 هر چه و صحت کنیم می نشین
 سال نهضت به تمامه فریانی

بسلامت روی شبیه و با

با امید جلبید با آئی

تایخ بنقال حضرت دلاورانی بهیگم صانع

سر یگم فخر و کرامت سر سال
 رالده و کرامت سر سال
 حضرت فخر و کرامت سر سال
 بانوی و کرامت سر سال
 کشته چشم همه سر سال
 بود سر سال و کرامت سر سال
 دایره فخر و کرامت سر سال
 گریه از غم و کرامت سر سال

در دل باقی بگفت سال و فائق سر و ش

راهنی جنت بشد حیدر و شاد آه آه

تایخ بر خاست مجلس انتظام صرفت ناه

مجلس شد منتقد بهر کار نظم
 شغیف نبود و کرد خلقت با

یاسار پروردگار

تاریخ عظیم ۱۳۰۵ خطاب محترمه ۱۳۰۵ منظر العظم ۱۳۰۵ معظم جهان عالی هم
اسد بهشت فوج جنگ سپهر شریف شهر آهنگ بشیر دولت صند جهان مشیر سلطان شیر دمان
تجربه کار امیر اکبر ویانت شیعار والا گوهر لاجواب امیر عظم نیکو گرامی ششم
عمده الملک دستو بنده درگاه دریا فیض معالی پایگاه نیکیت حکماند اندین
امپایر آسمان جا و اعم ظلم و معارضا که از عنایت ملکه صاحب وقار گردید
گزارنده بنده گردباری پرست فانی عاجز می بهر شرف
قطعه تاریخ معنی

جواب آسمان جاده بشیر دولت دین چه معنی از کونین بهر ترقی آمده آگاه
سرور شریف تاریخ و روش گفت بجا خطاب خطاب کی سی ای ری آمده آگاه
رباعی تاریخ استقلالی دیو

گردید بشیر دولت خوش وقتیه محبوب علی شاه دکن اچو بشیر
شدت قتل از منصر می بابت گفت استقلالی آسمان جاده بشیر

تاریخ سفر بشیر الله به آسمانجا بشمله

اهم سانجا احو بشیر دکن این سفر کن بعثرت افشرد
زگور نر کن انت ملاط عظیم راسی زن بهر عالم آراتی
بپنیر انچه او بهنر مایه او پذیرد تو هر چه فرمائی

راجه شش در ارج راجه راجه
 نایب ایبر آفر راجه راجه
 راجه راجه راجه راجه

از چهارمین کسب ما را خورا
ار و به میرم غلام و تال خود را
گرچه چشم به میرم غلام و تال خود را
در آید به میرم غلام و تال خود را
اشتباه را یکبار دیگر یاد و انگیزی نوشته شد.

گرداری بجمعه هر وقت ساعت پیش
از باب قیصر عمر کم پشت ساعت و رو

بسنگ گزهاں خویش احوال و رواندیش
در اصل تو غافل گشته عمرت پیش

49

۱۰
 نامه به دفتر بنیاد (از کتبی به اداره)
 نگاه در ملا (در دفتر) (در دفتر) (در دفتر)
 محاسبه کارهای بنیاد (از کتبی به اداره)

49

این امر است و حضور تو همیشه باشد
که و آگاه است و بنیاد برپا
کامر غافل و وقت غمشین باشد

dl

میداری ساعت زندگی بر
بس یا بقی وقت را غنیمت بشمار

می بینی بهر دست کارش کمتر
از عمر تو بهر دقیقه کمتر

سلطان موقوف ساحت تائیں بخش گشت
 نجاس بر ہم جسم تیرا مسموم است
 قطعہ تارخ طبیب ہم دیوان تادریش صابر
 نظم ہم تادریخت صابر طبع شد
 و انکہ رشتہ زادگان گورکان
 بدور و پٹی بسد شرف و عسلا
 و درمند از سوز نظمش میرور
 و ز ہوا خواہاں بزم او صبا
 آتش از گرمے گفتار شش بارخ
 و زوق از ذوق سیانہ پرچیا
 رشک از رشک کلامش پر عرق
 تا بہ ملک زلم شد او یادش
 ہم فداگان مود استاد جهان
 گتہ رسن کلام او فندا
 زور طبیبش قوت غالب شکست
 و فسیق گشتہ فسیق زوہرست
 شمع سان کشتہ زبانش بے سخن
 شد از دفا موشش گو یا گوئی
 آن کلام تارخ مسموم خ بہ گو
 نسخہ تصنیف نظم او کجا
 کے نظیر اورا تہ و مثل و نظیر
 بے نظیر است او ز طبع شعر را
 نظم سنجی ہمچو او پیداہ شد
 طوطی ہندا ست بی شک باقیا

خواستم چون سال طبع نظم او
 گفت ہاتھ نظم صابر بی ہا

تاریخ مہکان را حسیب و راج و ہرم و نشت بہجہ اور

دلت و شیا بطایر با عسکر زینت بود / ز لورایان اگر داری سر آرم و لوت

مؤوده بوار بستاندها ، و امه بنی مست کایسته ماران کوچه نواز بته تهره ککشتا

چنگر ارنظر نو

نوباوه حدیثه ایلاف و ایلاق نو نهال فرادیس انخاد و وفاق بیبل نواوه
 بسا تین برادر نوازی تسلل خوشش نوازی سخن بنجی و سخن پروازی رونق آبا و می
 کوچه نوبسته شمر آووه قدر دانی منبره نورسته سبزه زار عطفست و مهربانی مع نوا
 و انضاله پرچه اشتهار و ر باره طلب کوائف نو و کمن کایسته مان بند
 اوس کس که ادر ز نوازی تال ، مای قریا ، و بنا کار یکا نگ ، و بای
 برادران را نوا حد است ، می نمایند و هر چگامی که فوست ماه سکندر جاده گل بابوشا
 مشکین کلاله سنبل به عین نوبهار حشمتن آرا به و و سر صبح خوش ایام از نوا
 به نوبسته نوازی ششاد می شور مندل می اندرد و وساطرت نور کلزار دوه
 واقستدار سرو نوجیز چینه نمان علم و جوهر راجه هر لی مؤهه هر باد و بر که
 ورق یاسمین و سمن جون نقد نوا در بدست من در رسه جید کنگلی را لطمه هم
 وطنی را نوسی و بازوی هم قومی و هم دردی را قومی گردانید حسب
 الایامی و الامالاست نو و کمن خود نیاکان خاص خود را بعبارت مامه فقه

اشعاریکه بر باد کشتن مار نوشته و از سر کمانده سند

ایست بنشین به خانه خوش ^{وله} بزن دست بر دامن باد کشتن
 هوای باد کشتن ساز آید ^{وله} از هوا دارے صبا باز آید
 فصل نوز کس شد یار ^{وله} الا شده باد کشتن هوا دار
 بست گریه و صبا اندر چین ^{وله} چپ عجم باد و سلامت بازن
 موسم گریه چم خوش است از گنگا ^{وله} باد کشتن و باد و باد بهار
 موسم گریه است از خورشید و شش ^{وله} نیت خوش جز باد و سر و باد کشتن
 نام فصل تابستان نگار باد کشتن ^{وله} بدستی ساعده باد و بدستی باد کشتن باد
 رهوایت ران قدم مراد کشتن ^{وله} مسجاری ر هوا حور و باد کشتن
 اشعاریکه بر صندوق جواهر خانه نوشته شد

شعر سرتیج

بستانین سرتیج اعلا یاکه این سرتیج خرد ^{شعر سرتیج} هر کسی را در سر سواد ای او سرتیج خرد

بار مشهور در گلو طوق فلق بوده است ^{شعر مالای مردارید} گو که بالما سن و یاقوت و گهر آموده است

شعر مالای مردارید

گرچه مالای در خوب و گهر ای نکوست ^{شعر بر در قهر امیند زیو} در حقیقت رسته در گردنت افکنده است

شعر بر در قهر امیند زیو

راسے دولت راسے ولد شتر بارے قہہ کا بیٹہ سکھو سینا دوسری مال سندیا از
 شتر پیر راسے بزرگی بہار برادر خود پھر ہی قہر الد خان
 نام سوم بکدام خدمت نامور ہووند از دہلی وار دکن کریدر چند ہی دشمن
 اور بگ آباد اور دہلی و پانچویں و زید و سر از آن اقامت نہر بلکہ در آباد و شہر
 راسے نہر بہار در شہر کہ نہر ہی تہذیب و ادب و از ان قہر الد خان
 راجا رام بن راسے دولت راسے بدلائے راقم اہم سخی بہت استغفار و تہذیب
 خانہ مانی کہ کا تفتیش سی و شش کارخانہ تجارت سرکار آصفیہ پاشا در عہد زمام علی
 بہادر نظام الملک
 غرض است یازید اشتہد در سنہ یکہزار و یکہصد و
 نو و ہشت ہجری و محلہ سینی علم عرف چند رکاوٹ یک قطعہ عینی پختہ بہ
 اقامت خود خرید نمودہ مقیم شد چنانچہ قبیلہ موجود و راقم تاحال در میان
 ہجری بسیر و اوقات ہی نماد راسے سوا حملہ نہ شاد و دل را راجا رام
 پاشا در سنہ ۱۱۰۰ و ۱۱۰۱ و ۱۱۰۲ و ۱۱۰۳ و ۱۱۰۴ و ۱۱۰۵ و ۱۱۰۶ و ۱۱۰۷ و ۱۱۰۸ و ۱۱۰۹ و ۱۱۱۰ و ۱۱۱۱ و ۱۱۱۲ و ۱۱۱۳ و ۱۱۱۴ و ۱۱۱۵ و ۱۱۱۶ و ۱۱۱۷ و ۱۱۱۸ و ۱۱۱۹ و ۱۱۲۰ و ۱۱۲۱ و ۱۱۲۲ و ۱۱۲۳ و ۱۱۲۴ و ۱۱۲۵ و ۱۱۲۶ و ۱۱۲۷ و ۱۱۲۸ و ۱۱۲۹ و ۱۱۳۰ و ۱۱۳۱ و ۱۱۳۲ و ۱۱۳۳ و ۱۱۳۴ و ۱۱۳۵ و ۱۱۳۶ و ۱۱۳۷ و ۱۱۳۸ و ۱۱۳۹ و ۱۱۴۰ و ۱۱۴۱ و ۱۱۴۲ و ۱۱۴۳ و ۱۱۴۴ و ۱۱۴۵ و ۱۱۴۶ و ۱۱۴۷ و ۱۱۴۸ و ۱۱۴۹ و ۱۱۵۰ و ۱۱۵۱ و ۱۱۵۲ و ۱۱۵۳ و ۱۱۵۴ و ۱۱۵۵ و ۱۱۵۶ و ۱۱۵۷ و ۱۱۵۸ و ۱۱۵۹ و ۱۱۶۰ و ۱۱۶۱ و ۱۱۶۲ و ۱۱۶۳ و ۱۱۶۴ و ۱۱۶۵ و ۱۱۶۶ و ۱۱۶۷ و ۱۱۶۸ و ۱۱۶۹ و ۱۱۷۰ و ۱۱۷۱ و ۱۱۷۲ و ۱۱۷۳ و ۱۱۷۴ و ۱۱۷۵ و ۱۱۷۶ و ۱۱۷۷ و ۱۱۷۸ و ۱۱۷۹ و ۱۱۸۰ و ۱۱۸۱ و ۱۱۸۲ و ۱۱۸۳ و ۱۱۸۴ و ۱۱۸۵ و ۱۱۸۶ و ۱۱۸۷ و ۱۱۸۸ و ۱۱۸۹ و ۱۱۹۰ و ۱۱۹۱ و ۱۱۹۲ و ۱۱۹۳ و ۱۱۹۴ و ۱۱۹۵ و ۱۱۹۶ و ۱۱۹۷ و ۱۱۹۸ و ۱۱۹۹ و ۱۲۰۰ و ۱۲۰۱ و ۱۲۰۲ و ۱۲۰۳ و ۱۲۰۴ و ۱۲۰۵ و ۱۲۰۶ و ۱۲۰۷ و ۱۲۰۸ و ۱۲۰۹ و ۱۲۱۰ و ۱۲۱۱ و ۱۲۱۲ و ۱۲۱۳ و ۱۲۱۴ و ۱۲۱۵ و ۱۲۱۶ و ۱۲۱۷ و ۱۲۱۸ و ۱۲۱۹ و ۱۲۲۰ و ۱۲۲۱ و ۱۲۲۲ و ۱۲۲۳ و ۱۲۲۴ و ۱۲۲۵ و ۱۲۲۶ و ۱۲۲۷ و ۱۲۲۸ و ۱۲۲۹ و ۱۲۳۰ و ۱۲۳۱ و ۱۲۳۲ و ۱۲۳۳ و ۱۲۳۴ و ۱۲۳۵ و ۱۲۳۶ و ۱۲۳۷ و ۱۲۳۸ و ۱۲۳۹ و ۱۲۴۰ و ۱۲۴۱ و ۱۲۴۲ و ۱۲۴۳ و ۱۲۴۴ و ۱۲۴۵ و ۱۲۴۶ و ۱۲۴۷ و ۱۲۴۸ و ۱۲۴۹ و ۱۲۵۰ و ۱۲۵۱ و ۱۲۵۲ و ۱۲۵۳ و ۱۲۵۴ و ۱۲۵۵ و ۱۲۵۶ و ۱۲۵۷ و ۱۲۵۸ و ۱۲۵۹ و ۱۲۶۰ و ۱۲۶۱ و ۱۲۶۲ و ۱۲۶۳ و ۱۲۶۴ و ۱۲۶۵ و ۱۲۶۶ و ۱۲۶۷ و ۱۲۶۸ و ۱۲۶۹ و ۱۲۷۰ و ۱۲۷۱ و ۱۲۷۲ و ۱۲۷۳ و ۱۲۷۴ و ۱۲۷۵ و ۱۲۷۶ و ۱۲۷۷ و ۱۲۷۸ و ۱۲۷۹ و ۱۲۸۰ و ۱۲۸۱ و ۱۲۸۲ و ۱۲۸۳ و ۱۲۸۴ و ۱۲۸۵ و ۱۲۸۶ و ۱۲۸۷ و ۱۲۸۸ و ۱۲۸۹ و ۱۲۹۰ و ۱۲۹۱ و ۱۲۹۲ و ۱۲۹۳ و ۱۲۹۴ و ۱۲۹۵ و ۱۲۹۶ و ۱۲۹۷ و ۱۲۹۸ و ۱۲۹۹ و ۱۳۰۰ و ۱۳۰۱ و ۱۳۰۲ و ۱۳۰۳ و ۱۳۰۴ و ۱۳۰۵ و ۱۳۰۶ و ۱۳۰۷ و ۱۳۰۸ و ۱۳۰۹ و ۱۳۱۰ و ۱۳۱۱ و ۱۳۱۲ و ۱۳۱۳ و ۱۳۱۴ و ۱۳۱۵ و ۱۳۱۶ و ۱۳۱۷ و ۱۳۱۸ و ۱۳۱۹ و ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ و ۱۳۲۲ و ۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ و ۱۳۲۵ و ۱۳۲۶ و ۱۳۲۷ و ۱۳۲۸ و ۱۳۲۹ و ۱۳۳۰ و ۱۳۳۱ و ۱۳۳۲ و ۱۳۳۳ و ۱۳۳۴ و ۱۳۳۵ و ۱۳۳۶ و ۱۳۳۷ و ۱۳۳۸ و ۱۳۳۹ و ۱۳۴۰ و ۱۳۴۱ و ۱۳۴۲ و ۱۳۴۳ و ۱۳۴۴ و ۱۳۴۵ و ۱۳۴۶ و ۱۳۴۷ و ۱۳۴۸ و ۱۳۴۹ و ۱۳۵۰ و ۱۳۵۱ و ۱۳۵۲ و ۱۳۵۳ و ۱۳۵۴ و ۱۳۵۵ و ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ و ۱۳۵۸ و ۱۳۵۹ و ۱۳۶۰ و ۱۳۶۱ و ۱۳۶۲ و ۱۳۶۳ و ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵ و ۱۳۶۶ و ۱۳۶۷ و ۱۳۶۸ و ۱۳۶۹ و ۱۳۷۰ و ۱۳۷۱ و ۱۳۷۲ و ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴ و ۱۳۷۵ و ۱۳۷۶ و ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵ و ۱۴۰۶ و ۱۴۰۷ و ۱۴۰۸ و ۱۴۰۹ و ۱۴۱۰ و ۱۴۱۱ و ۱۴۱۲ و ۱۴۱۳ و ۱۴۱۴ و ۱۴۱۵ و ۱۴۱۶ و ۱۴۱۷ و ۱۴۱۸ و ۱۴۱۹ و ۱۴۲۰ و ۱۴۲۱ و ۱۴۲۲ و ۱۴۲۳ و ۱۴۲۴ و ۱۴۲۵ و ۱۴۲۶ و ۱۴۲۷ و ۱۴۲۸ و ۱۴۲۹ و ۱۴۳۰ و ۱۴۳۱ و ۱۴۳۲ و ۱۴۳۳ و ۱۴۳۴ و ۱۴۳۵ و ۱۴۳۶ و ۱۴۳۷ و ۱۴۳۸ و ۱۴۳۹ و ۱۴۴۰ و ۱۴۴۱ و ۱۴۴۲ و ۱۴۴۳ و ۱۴۴۴ و ۱۴۴۵ و ۱۴۴۶ و ۱۴۴۷ و ۱۴۴۸ و ۱۴۴۹ و ۱۴۵۰ و ۱۴۵۱ و ۱۴۵۲ و ۱۴۵۳ و ۱۴۵۴ و ۱۴۵۵ و ۱۴۵۶ و ۱۴۵۷ و ۱۴۵۸ و ۱۴۵۹ و ۱۴۶۰ و ۱۴۶۱ و ۱۴۶۲ و ۱۴۶۳ و ۱۴۶۴ و ۱۴۶۵ و ۱۴۶۶ و ۱۴۶۷ و ۱۴۶۸ و ۱۴۶۹ و ۱۴۷۰ و ۱۴۷۱ و

نوک ریز قلم حقایق رقص ساخته ار سال داشته ام در حقیقت این ترغیب
 ترکیب موجب ترقی استعداد و نوجوانان روزگار و باعث ازدیاد شوق نوآر
 هر بلا و مصیبت خواهد شد و هر فردی و هر مردی چون مادر و زیروز
 فروغ کسب اتفاق حاصل ساخته بدر کمال سیاسی تهذیب و اخلاق خواهد

عندل حالیه

هست چو زنگ این جهان تا زیتاز نو
 فیض بطرز نورسان تازه بتازه نو
 باد و فاق شد وزان چون نه کند نموج
 شاخ مراد هندوان تازه بتازه نو
 یار چه هست قدر و ان مثل هزار داستان
 چون نشوم فسانه خوان تازه بتازه نو
 مشوه که امر سخوزان آمده وقت است
 بانگ و نواز نید بان تازه بتازه نو
 هست اگر چه لکنود و دیگر لطف است
 رسم و ره است در میان تازه بتازه نو
 ریج مبانیت نماند در و مفارقت نماند
 گشته چه قرب تن ز جان تازه بتازه نو
 هر چه کنی فرا همی نفع ز ر بطر با همی
 بان بر موز همد می تا به شود مکن سکه
 بر چه ز نظم و نثر با جمع کنی سندر ترا
 بر همس بختش کن ازان تازه بتازه نو
 ساز و قسم جواب من مشفق جواب من
 زان طر قسم خبر سان تازه بتازه نو

بانی و ساقی هر چه هست باده کمنه خوش بیا

ریز به کاسه میخان تازه بتازه نو

و راس خدمات و دستیاران و دو صد و سی و شش چری نبوی بهر یازده سالگی
از پیشگاه نواب سکنه جاهاها از مشرفی باد چرخانه و ششانی نه سرکارا به
غرامت یاز یافته و در عهد نواب ناصرالدوله بها از سر رشته و قمار
کل فوج صرف خاص از مغزولی راجه بال مکند و در سال یک هزار و دو صد و شصت
به بحبری نبوی سرفراز شده بسیار کفایت سرکار و درستی فوج ساختند و
بعد از انت خدمت مذکور در سال یک هزار و دو صد و شصت پنج چری نبوی
از جمله تعلقات جاگیرات نظام یار جنگ بهادر فخر الملک که در منصبی سرکار بودند
مع کل سر رشته داری جمعیت جاها و آن فخر سرفرازی یافته به عطای جواهر ممتاز گردید
چنانچه محمد علی عاشق تاریخ این سرفرازی در فخره (جواهر خدمت) بر آورده
بودند و در سال یک هزار و دو صد و شصت و پنج چری نبوی در جس سالگه نوبت
افضل الدوله بهادر خطاب راس و منصب پانصد می سرفراز شدند
غرض که همواره در اطاعت سکنه رجا بهادر و ناصرالدوله بهادر و افضل الدوله بهادر
سرفرو و کامیاب بوده و در سال یک هزار و دو صد و شصت پنج چری نبوی صدم
ره و عالم بهت گردید پیش از پانزده سال وفات خود از کار و بار سرکاری
و تعلقات و نبوی کناره کشی نموده و مشغول بطرف وحدانیت بوده باز خد
و جمیع تعلقات بر سر این کنه اری نهاده و در تصنیف پر تخی ندر بری پر کاس
که در زبان بها کاتر چند جوگ بهت است با کمال آتند فارغ البال ماله و مست بودند

[illegible]

صدر سرشته داری فوج باقاعده که، این کار جانفشانی با از راقم پیش آمده بود
 سرفراز فرمودند و پایه عزت و اعتبار را دو بالا بر ترا فرودند و من که تبری
 و زافزون بهادر موصوف به تفضلات و جوهر شناسی تا دو سال بر
 تفهیم حسابات و معاملات راجه مرلی منوهر بهادر برادر راجه شیواج بهادر
 و بهرم و نت بهادر سر و فستمال را و راقم را بتقریب خاص حضرت سلطانی
 میر شرف اختصاص دادند و فضل الهی تا
 حال به خدمات موروثی و نینر پر مشرفی شادوسی خانه که تقریب با می تنهیت
 ازان متعلق است و یا بالارام و له اندر من ناناسی راقم تعلق می داشت
 مامور و مشکور بود و ام چنانچه بعد مختار الملک سر سالار جنگ مرحوم و
 دیوانی صاحبزاده ارشد کلان مرحوم یعنی لایق سیلخان بهادر عمار و
 بروز شین جلوس اقتدار حضرت سلطان و رسال یک هزار و نه صد و یک
 هجری نبوی از فرط قدروانی جهان بینی به خطاب راجاتی و بهادری و منصب
 یک هزار و پانصدی و بعد چندی بسرفرازی نوبت و روشن چوکی
 و عمار می عسکرا تیز میدارم و در خدمات مجوزه جانفشانی نموده بعزت و
 حرمت میزارم الله تعالی شانه الغریز سایه بلند پای بادشاه جهان
 پناه نارادیر گاه بر سر پانده گان خیر خواه سلامت بکرامت و اراد
 یک یک کلیات خود را که موصوم به یاد کار باقی است بطور هدیه گزرا نیده

[Handwritten signature]

پاشا و وزیران: ای سلاطین که شما را بر این پایه قرار دادیم، چرا که ما را بر این پایه قرار دادیم، تا قیام و کرامت

فقره اول و دوم از این اساسنامه

ایک اور کتب خانہ کے مالکوں نے بھی اس کی تصدیق کی ہے۔

1001

[Handwritten signature]

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

سید محمد تقی میرزا و سید محمد علی میرزا

تسليمه والى آراءه في هذا الامر الى الله تعالى: والله اعلم

بسم الله الرحمن الرحيم

مجلسه ۱۰۰

1000

تبریز پاپا بن فرمان مستقیم

تجارت و صنعت

فرزند که یک عمر بیست پنج سالگی و دومی پسن پنج سالگی قضا نمودند
 بزناسته خاطر شده بر صناع حق را صنی بوده اکثر بر دیول کیشو گرمی مفیم
 میاند و وجود بی بود خود را مرده میداند سری پرشاد و پر میسری پرشاد و فرزند
 بر او حقیقتی خوب چند که اند تعلق سلامت دارا و چشم بد مرصاد در کار
 مصروف می باشد و حال عیال داری ورشته داری این ست که در تمام
 برادری که بالفعل درین بلده زانند از پنجاه خانه نخواهند بود خانه نیست که با
 من گنه کاران و قریب قریب نمیدار و تفصیل آن نوشتن خالی از طوالت
 نیست و حال کارخانه داری این ست که اول باه مرار مختار الملک

مرحوم کارخانه مدرسه صنعتی ایجاد کرده و در آن بیست هزار بند و ق
 قلع پولیسس تیار کنایه هم و کار بند و ق ساختنی را پایله رسانیدیم که انگیز
 قدر دان بند و ق و خیر اشیا ی این کارخانه را پسند میکردند -
 و کارخانه یسینی کیب سازی و بار و وسازی و کار چرمی و کارخانه کاغذ
 که در آن اسٹات سرکاری تیار می شود بسیاری ایجاد کرده و نفع و نقصان
 عظیم بر داشتیم حالا از برداشته خاطر دی و کان بوس و نیوی را بر چیده اهم
 و دیول کیشو پیٹ گوشه عافیت گزیده سواسے تقریبات سلطانی
 که بقایا زندگان از اطاعت گزاری ناچار نیست هیچ از روی و نیوی باقی نیست
 الله بس باقی هویش

مطبعه خیرخواه

کتابخانه

آمره

شایسته جوهریان فرمانده این دیار خرم و خورشید و قار سپاهش منظر
 منظر بهر کی در روز و غایتانی امیر تیمور از سخاوت بندگان عالم
 در گلهای خاص و عام قلابه آلی و از دانش سریار و کنایه شادمان و چو
 در گلشن طرازمان دولت آصفیه و نوکران سرکار زلفه سپید و پیکران
 نعمانی پایان حاکمان زمان میر محبوب و یاران مراد و ام
 قیامه و زاد و ناله آن بر چار باغ کاهراتی فارغ الپال و از کرشمه
 احسان شایسته حضرت زلفه الملک آصف چاه و سفت خشم سپاهان
 بارگاه عالمی بر بساط نشاط مسرت نشاط شادمان و شمع اعمال محمد علی
 شادمانی آن خرم و سرور و پرور و سرور و سرور و سرور و سرور
 ازین ناهن ندید و سپهر کرباس اوایل سلسله پیری شل ابو الفضل و سرکار
 اکبر رسید و روی چندین و الاسران دید هر فردا و حید العصر فیه منجبه
 نوعینان شت گیهان پناه و مقریان درگاه سپهر اشتباه که هر یک
 حدیم المثال ست و سرخیل ارباب جاه و جلال شخصی یافت صاحب
 سگوه حق پژوه صدر سرشته دار سپاه باقا عده تا جدار و کن خیر خواه
 قدیم و کن با تمکین بندگان تهنیت جان دانش کان پیشین

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

نده بنیاده حیدر آباد رشک خلق و نو شاد و همسر و مشق و بغداد و شهرت
 بسواد نور چشم و سرور فواد و همجو از م ذات العباد اللتی لم یخلق مثلها فی البلاء
 پیش آمدن و در خواستش بگین مردم و منصف اقلیم در جاوه هایش خرامان
 رامی چین و فرگ باز آید پیش فراوان قصور عالیه اش بنده و تلمسان
 رشک کشیده ندیدش در هند و توران و ایران کسی ندیده خاکش عبیر
 آتیب و هواش و آن افزا بیشتر ساکنان نشا و مجاد و همجو بر مکه و اجا و شریف
 ش. اخطا و گمانه انفس و آفاق و غما نوازی مشیوه ایشان و مردم

آنسان پیمان بکنای زمان شاه عادل بیایم فارسی و دیوان اوست که

تا بر بلا غنیمت بخون و بر سر نیکو...

سرود

سرور از مهر غنیمت بر جبهه او با بگل	لا اله الا الله منی رنگین او دل در گدا
خلقه افتد پیشاپور و شور می عرق	بلبل خوش لب و او گرزند را خوش با
بلبل شیر از گرو و دل می بنددستان	گر گل نطفه شش بر آید از صدف آئینه سنا
شش که دورن سیرنگها براندازد پیر	گر کیت خامه شش آید بدشت بزرگ تار
صد مهر از فکر معنی پرورش در افتاد	صد سخن از دانش و الهی او در صدف ناز
نار که گز از این پاره بر ساقی آرام	از این پاره بر ساقی آرام
نطفه بر آستان فکر و آوازه گاه	ز شرا بر دست بر آید پیش از شرا و جی
حکمت این از اشارتش خط باطن چشم	کوه از زلف عروس معنیشش در
آسمان در دهر از بار و قارش پایا	بر فلک از نسبت گلکش عطار و فر

احمد شاه مجید که در این زمان سعید دیوانش مطبوع گردید و این ترانه را آویدی به
لوش جاد و کلان روزگار رسید آهی تا جهان باقی ست کلام باقی
سما به مذاق ارباب سخن باد و درمند و ثوران و ثوران ملک در تمام

راق محض اشتیاق و الا فطرت عالی همت آو هم شناس ثانی بنیاد
 نی راجه گردباری پرست و بهادر باقی سپارافت سراسر و داد که اخن مر
 و و تقریرست و در کمالات انسانی و فنون نکته دانی بی نظیر تخلص می
 قی و کلامش همچو سخن عراقی و طایفه و میرزا ساقی و خان قبیاقی و این
 لاتی و لر باتر از چهره خوبان بنارس و صاف و شیرین تر از قند و
 شاتیه تکلف اگر باقی بچی و بهروی و دماوندی و ماورالنهری و
 ماوندی کلامش میوه پدید مستانه باوه نایب مخموری میگردیدند آرا
 اخلاص و انس و الفت و ثاقب و تمنا و نیاز و امانت و
 دم و ندیم و رفیق و محبت و رفیق و مونس و تفت و مست
 جوهر و راسم و اندر من و بهت و مرشد و مصاحب و مود
 حشمت و خیال و خوشدل و سروری و سرشار و مضطر
 مضطرب و پدر و بهار و موجد و موجی و زخمی و زار
 و شوق و مشتاق و گلشن و مختار اگر همه صبرش میبودند از
 شادی سر بفلک میبودند و فخر می نمودند و یک زبان میفرمودند
 ای مژده پاک و ای شادمانی و ای شادمانی و ای شادمانی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

الاصحح ما اردو

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

ماں ہرچو کلام حافظ و سب علمی قبول و مشہور شود

تایخ تالیف از کلام جناب منشی قدا علی صاحب کلام

ریاست ہوپال متخلص بہ فارغ

ماں مخلوق برآوردن و زرخشیدن تو
نیوہ حلق حسن نیر تو اضع کرو
وقت تقریر گل از برگ زبان میرزو
ا خدا پاؤ زخم نانہ عمر حب او بد
دست از حاشیہ بوران بساط ایوان
بشود روز پی عیش و نشاط و شادی
ندین گلشن گیتی ز شمیم حیات
نقش امید نشیند چون نشیند جان
من درین دور زمانہ بد عامی خواہم
دایم از فضل خدا بال روائی نیام
نور چشم و عنبر و زبر و عیش از خاطر
عنایی ست مگر خامہ نکستہ پروا

روز میثاق نوشتند بنام باقی
بر تر از اوج خمیہ آلات مقام
میکشد لبیل دل لطف کلام باقی
باوہ عشرت جاوید بجام باقی
نژدہ دولت و دولت انتہاں نلام باقی
جلوہ پروانہ شود صبح ز شام باقی
جاودان باد تو تازہ شام باقی
گل نشاند بر زمین فیض حرام باقی
گردش سپرخ جہانگیر بہ کام باقی
حاجت و خواہش ارمان مرام باقی
وقت پیکار بہر تیر حرام باقی
میراید عنبر و نثر و پیام باقی

